

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919 | 9139191@gmail.com

זבל מאמינים

גליון שבועי מ'בית בני אמונים'

פרשת בני תש"א תשפ"ד שנה י | גליון מס' 523

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

התורה המתוכה במרום

"ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" (לב לב) לכאורה די היה שיאמר משה: "מחני נא מספרך", ומדוע הוסיף ואמר: "אשר כתבת"?

הלב שמחה מבאר זאת על פי דברי הזהר (זו"ח שה"ש עד ע"ב) כי יש ששים רבוא אותיות בתורה. וידועה הקטטה כי לכאורה קביעה זו אינה מתלשבת עם המציאות, שכן בפעל אין מנין אותיות התורה עולה אלא לכדי כמהצית מסכום זה. ויש לפרש שמלבד התורה שנגמרה לנו יש עוד תורה הנמצאת לפני הקב"ה, וכדברי רש"י (ע"פ ספרי במדבר קלד) על הפסוק (במדבר כז ז): "כן בנות צלפחד דברת" - "כך כתובה פרשה זו לפני במרום", ואף הכתוב מעיד (תהלים קיט פט): "לעולם ה' דברך נצב בשמים". מעתה יש לפרש בכונת הזהר, שבשני ספרי התורה האמורים גם יחד יש ששים רבוא אותיות.

לאור זאת נתן לפרש שאף משה, באמרו כאן: "מחני נא", בקש שימחה שמו משני הספרים, הן "מספרך" שנתת לישראל, והן מהספר "אשר כתבת" ונמצא לפניך במרום. וזו גם הכונה בבקשה הנאמרת בסיום תפלת העמידה "ותן חלקנו בתורתך", שיתן לנו הקב"ה חלק גם בתורה הכתובה לפניך במרום (לב שמחה יתרו תשל"ח, כי תשא אמרים).

הלוויים אינם זקוקים לכפרה

"ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך ויביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" (לב לד)

בעת קריאת פרשת ויחל" בתעניות, נוהגים הצבור לומר בקול שלושה כתובים; בקריאת הנהגה את הפסוק (לעיל יב): "שוב מחרון אפך..." ובקריאת הישראל את קריאת סדר

פתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

ברכה ללא אמן כ"מחצית השקל"

פרשתנו פותחת במצות "מחצית השקל" שכל איש ישראל מחיב לתת מדי שנה, אשר שמשה לצרף רכישת קרבנות צבור והקרבנתם בבית המקדש. רבים תמהו על כך שהתורה העמידה את סכום התרומה על מחצית השקל; וכי בעבור עבודת בית המקדש לא היה ראוי לתת שקל שלם?

האלשיך הקדוש בפרשתנו מביא בשם רבי שלמה אלקבץ, בעל הלכה דודי, כי בכך בקשה התורה ללמדנו על חשיבות האחדות בעם ישראל; כפי שהשקל השלם לא יבוא אלא בצרוף שני יהודים יחדו, כך לא יוכל האדם להחשיב עצמו לשלם אלא בהצטרפותו לחברו.

רעיון זה מבאר היטב הלכה יסודית בהלכות עניית אמן: הרמ"א (או"ח קסז ב) פוסק שעל המברך לכוון לצאת ידי חובת עניית אמן מפי העונה אמן אחר ברכתו, ומבאר המשנה ברורה (שם כ): "דעניית אמן גם כן מכלל הברכה היא... ועל ידי שעונים אמן עליה הברכה חשובה יותר, ולכן נכון לכתחלה לכוון לצאת בעניית אמן שעונה העונה".

הרי לנו, הלכה למעשה, מצוה ששלמותה נוצרת דוקא על ידי שנים; הברכה והאמן פרוכות זו בזו, ופעלתו של המברך אינה משלמת אלא אחר שיצא ידי חובת עניית אמן מפי העונה.

כשנתבונן נמצא שההקפדה על ההלכה האמורה יסודה במדת הענוה; בעוד הענוה דאג לברך בקול כדי שחברו ישלים את ברכתו באמן, הלכוי במדת הגאונה, לעמתו, יתקשה להכיר בכך שהוא זקוק לסיוע מאילתו.

על מדת הענוה העיד הרמב"ן באגרתו: "שהיא מדה טובה מכל המדות הטובות", ועתה מצאנו שהיא מביאה את האדם להקפיד על עניית אמן שאין גדול לפני ה' כמותה. רמז לקשר מיחד זה נתן לדרש מקף ששמו של משה רבנו, שהיה הענו מכל האדם (במדבר יב ג), רמז לעניית אמן. שכן סופי התבות המרכיבות את אותיות 'משה' [מ"ם ש"יין ה"א] הם 'אמן'.

נקפיד לברך ברכות משלמות הנענית באמן, ונזכה לראות בכל מעשי ידנו "ברכה שלמה" מעתה ועד עולם.

בקריאת "בברכה שלמה ונאמר אמן".
שבת שלום ומברך,

י"ח תשרי תשפ"ד

"ג המדות ואת הפסוק (להלן כד ט): "וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו". בקריאת הלוי, לעמת זאת, הצבור אינו קורא בקול שום פסוק, ומדוע?

באר רבי אליעזר לנדא, אב"ד בראד:

טעם קריאת ויחל" בתעניות שקבעו חכמים לזכר הפרעניות הבאות כענש על חטאינו, הוא כדי לעורר רחמי שמים שישלח לנו ה' על חטא העגל. זאת לפי שבכל ענש שבא על ישראל, מאז ועד עתה, מערב משהו מן הענש שהיה ראוי לבוא עליהם בשל חטא העגל, כפי שאמר הקב"ה למשה אחר ששלח לישראל על חטא העגל: "וביום פקדי ופקדתי".

מעתה, כיון שבחטא העגל השתתפו אהרן הכהן ובני ישראל, לפיכך בקריאת הנהגה והישראל משתתף הצבור בהזכרת פסוקי הרחמים, כדי להתפלל עליהם. ואולם בקריאת הלוי אין הצבור משתתף בהזכרת פסוקי הרחמים, למען יהיה לאות כי הלוויים לא היו מערבים בחטא זה כלל (יד המלך, עבודת כוכבים א ג).

בעת רצון יש להרבות בבקשה

ויאמר הראני נא את כבודך (לג יח)

בטעם הדבר שדוקא לאחר חטא העגל בקש משה לזכות לראות בכבוד ה', פרש רש"י, שמכיון שראה משה שתפלתו מתקבלת, הבין כי שעה זו היא עת רצון לפני הקב"ה, ובקש לנצלה ולבקש לראות את כבוד ה'.

רבי שמשון פינקוס למד מקה, שאדם המתפלל להגצל מצרה ותפלתו התקבלה, בל יסתפק בכך ויתרפה מתפלתו, אלא אדרבה, יראה בכך שעת כשר ראויה להוסיף ולהתפלל שיוסיפו ויטיבו עמו מן השמים (שערים בתפלה עמ' קמו).

קדיש בשווי מיליונים

שלוש התפללות.

כאשר למחרת שב הבן והופיע, וכך גם בימים שלאחר מכן הקפיד להופיע לכל התפללות, הפכה ההפתעה לתעלומה. קשה היה לתלות את הנהגתו בהתקרבותו לדרך אבות, שכן הוא הקפיד לשמר מרחק. לאורך כל התפלה הוא נשאר בחוץ, משתעמם או מתעסק בעסקיו, ונכנס רק לאמירת הקדיש. גם כשנסה הרב לדבר על לבו שיכנס לכל הפחות לשעורים, הגיב הלה בקרירות ובענייניות. הוא התאמץ שלא לפתח קשר אישי, והרב התיאש. הוא הבין כי יש דברים בגו, וכי לא סתם בא האיש לבית הכנסת, אם כי לא ידע לתת לכך הסבר מניח את הדעת.

למרות התנהגותו המתריסה של הבן, לטובת נשמת אביו שהיה יהודי יקר ואוהב תורה הקפיד הרב בכל אחת מהתפללות, טרם אמירת הקדיש, לצאת החוצה ולקרא לו להכנס פנימה שחלילה לא יחמיץ את אמירת הקדיש.

כמה חודשים לאחר מכן צלצל הטלפון בבית הרב, והוא הפתע לשמע מעבר לקו את בתו של הנפטר. הספור שהיא ספרה שפך אור על התעלומה:

"כידוע לה", פתחה האחות, "אבי ז"ל היה אדם דתי. לאחר פטירתו הוא הותיר אחריו אותי, ואת אחי שהתרחק מדרך. במהלך השבועה מצאנו את צואתו של אבא, והדברים שנכתבו בה הכו אותנו בהלם.

אבא הותיר אחריו רכוש בשווי שנים עשר מיליון ש"ח, שמתוכם בחר להעניק לאחי עשרה מיליון שקלים, ולי רק שנים. אלא שהוא התנה זאת בכך שאחי יאמר אחריו קדיש בכל התפללות במשך שנת האבל, ואם לא ימלא את התנאי במלואו, יהיה עליו לחלק עמי את הסכום, שוה בשוה.

כשאחי הצהיר על כוונתו לקיים זאת, חיכתי לעצמי... המרחק בינו לבית הכנסת, פיזית ורגשית, היה עצום, הייתי בטוחה שמהר מאד יתיאש. אך כשחלפו הימים וראיתי כי הוא עומד בדבורו, התחלתי לחשש כי הוא אכן יעמד בתנאי שהציב אבא במלואו.

כדי להמנע מהפסד עצום שכרתי חוקר פרטי שיעקב אחרי אחי וינסה למצא דרך לסכל את זכיתו בירושה, וזה גלה עד מהרה כי אמנם אחי מקפיד להגיע לתפללות, אך במהלכן הוא יושב בחוץ, ואתה הוא זה שמקפיד לקרא לו לקדיש.

כבוד הרב, אני מבקשת ומפצירה - אנא ממך

הנסיון שעמד בפני ר' שמעון היה גדול מאד. כאברך מן השורה, מעולם לא חלם שהצעה שכזו תפנה אליו, ומשאו באה לפתחו היא הותירה אותו מבלבל ואובד עצות.

ר' שמעון מכהן פרב בלתי רשמי בבית כנסת קטן באחד ממושבי השרון. לפני כמה שנים נקלע למקום וכבד למסר שעור בין מנהל לערבית. המתפללים נהנו והפצירו

"כבוד הרב, אם תצליח לגרם לי לקבל את אותם ארבעה מיליון, אני מבטיחה להעניק לך מעשר מהסכום, כלומר: ארבע מאות אלף שקלים, לא פחות. מצדי תעשה עם הפסד ככל שתחפץ, קח אותו לעצמך, או חלק אותו לעניים ונצרכים, רק תמנע ממנו קדיש אחד..."

הפסק, לכל הפחות לפעמים בודדות, לקרא לאחי לקדיש. לא צריך יותר מכמה פעמים כאלו, כדי שפעם אחת הוא לא ישים לב ויפסיד את הקדיש, ואני את שלי הרוחתי".

האשה עצרה לרגע, בטרם המשיכה והטילה את הפצצה:

"כבוד הרב, אם תצליח לגרם לי לקבל את אותם ארבעה מיליון, אני מבטיחה להעניק לך מעשר מהסכום, כלומר: ארבע מאות אלף שקלים, לא פחות. מצדי תעשה עם הפסד ככל שתחפץ, קח אותו לעצמך, או חלק אותו לעניים ונצרכים, רק תמנע ממנו קדיש אחד..."

אם בתחלה דחה האברך את ההצעה מכל וכל, הרי שבהמשך ראה בכך 'שאלה'. הרוח היה כל כך מפתה לעמת הצעד שנדרש ממנו, ובלבו החלו לעלות צדוקים רבים למעשה... כך, כשהוא אפוף מחשבות, עלה לביתו של בעל 'אילת השחר' וקבל תשובה מהירה וקצרה:

"חלילה, חלילה לך מלהענות לבקשה, אינך יודע כמה גדול הוא ערכו של כל קדיש עבור הנפטר, עליך לדאג שהנפטר יקבל את הקדישים שמגיעים לו באופן משלם, ולא לעשות שום שקולים אחרים!"

מציד בהוראה ברורה ובברכת הצלחה המשיך הרב בשלו, בכל תפלה יצא החוצה לקרא לבן לאמירת הקדיש, וההמשך היה מפתיע:

באחד הימים, לאחר תפלת ערבית, לפתע פצה הבן את פיו ושאל את הרב: "תגיד, הרב, איך אתה עושה את זה?! אינך נפגע מכך שאני יוצא החוצה בכל התפללות ונמנע אף מלהשתתף בשעור שלך?"

וכמו משמים היתה התשובה סדורה בפיו של האברך: "ידידי, קודם כל, הקדיש שלך יקר מאד לנשמת אבא, וזה מה שמדורגן אותי לקרא לך שוב ושוב. ושנית, לענין השעור; הרי דוד המלך כבר אמר (ק"ט עב) "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף", דברי התורה שאני מוסר הם אוצרות שלא יסלאו בפז, אם כן ההפסד של מי שאינו משתתף בשעור כלו שלו, ומה פתאום שאפגע?!"

להפתעתו של הרב, למחרת החליט האיש להכנס לתפללות ולשעור שאחריהן. הוא הקשיב לשעור, ודברי התורה משכו את לבו. למחרת השתתף שוב, ובימים הבאים המשיך בכך.

כעבר חודשים החל לשמר שבת, ובהמשך אף התקרב לשמירת עוד ועוד מצוות.

לא היה זה מן הפלא כשגם לאחר סיום השנה המשיך האיש לבוא לבית הכנסת, הפעם לא לשם ממון, כי אם לשם שמים.

נשמע מפי רבי בנימין כהן, יו"ר קרן השביעית, ששמע מפי בעל המעשה

פונת 'אמן' על ברכות השחר

ח'ב אדם לכוון בעניית אמן אחר הברכה, ואולם מעקר הדיו אין די בכונה כללית שדברי המברך אמת, אלא יש לכוון בעניית אמן בהתאם לתוכן הברכה. על פו העונה אמן לא יסיח דעתו בשעת אמירת הברכה, כדי שיוכל לכוון פראוי בעניית אמן אחריה. בהתאם לברכות השונות, פרטו הפוסקים שלוש פגונות לעניית אמן: אחר ברכות שענינן שבח והודאה יש לכוון: "אמת היא הברכה שברך המברך והנני מאמין בזה". אחר ברכות תפלה ובקשה יש לכוון: "יהי רצון שתקיים בקשה זו". ואלו אחר ברכות שיש בהן גם שבח וגם בקשה, יש לכוון את שתי הפגונות הללו גם יחד (שו"ע או"ח קכד ו, ומשנ"ב שם כה). כדי שנוכל לקיים את חובתנו ולכוון פראוי בעניית אמן אחר ברכות השחר, מגישים אנו בזאת את הפגונות שיש לכוון בעניית אמן אחר כל אחת מן הברכות:

ברכת 'על נטילת ידים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שקדשנו במצוותיו וצונו על נטילת ידים בשחרית.

ברכת 'אשר יצר'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שיצר בגופנו מערכת עכול מפלאה, ובכך מקיים אותנו ושומר על בריאותנו.

ברכת 'אלקי נשמה'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שפחזיר מדי יום את הנשמה לישנים, הנחשבים כפגרים מתים.

ברכת 'המלמד תורה לעמו ישראל'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שקדשנו במצוותיו וצונו לעסק בתורה, ומסייע בידינו לעסק בה, ויהי רצון שנהיה אנחנו וכל צאצאינו לומדי תורה לשמה.

ברכת 'נותן התורה'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שבחר בנו לתת לנו את תורתו.

ברכת 'הנותן לשכוי בינה'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שנתן בנו דעת להבחין בין היום ובין הלילה.

ברכת 'שלא עשני גוי'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שלא עשנו גוי הפטור מתורה ומצוות.

ברכת 'שלא עשני עבד'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שלא עשנו עבד פגעני, שאינו מיחס ואף אינו מח'ב בכל המצוות.

ברכת 'שלא עשני אשה'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שלא עשני אשה, החיבת רק בחלק מהמצוות.

ברכת 'פוקח עורים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שפוקח את עינינו מדי בקר ומחזיר לנו את כח הראיה.

ברכת 'מלביש ערומים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהוא ממציא לנו מלבושים לכסות את גופנו.

ברכת 'מתיר אסורים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהתירנו ממאסר השנה ומחדש בנו את כח תנועת האיברים.

ברכת 'זוקף כפופים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שזקף את קומתנו שהיתה כפופה במהלך השנה.

ברכת 'רוקע הארץ על המים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהוא מקיים את הבשה על פני המים כדי שתוכל הבריה להתקיים.

ברכת 'המכין מצעדי גבר'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהוא מלוה אותנו בכל דרכינו ושומר את צעדינו.

ברכת 'שעשה לי כל צרפי'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על המועלים ש'רגלינו, שבאמצעותם יכולים אנו להתהלך ולעשות את כל צרכינו.

ברכת 'אוזר ישראל בגבורה'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על החגורה שאנו חוגרים למתנינו המבדילה בין החלק העליון של הגוף לחלקו התחתון.

ברכת 'עוטר ישראל בתפארה'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על הכסוי המעטר את ראשינו לתפארה.

ברכת 'הנותן ליעף כח'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהוא משיב בבקר את נשמתנו העיפה מיום האתמול כשהיא רעננה ושקטה.

ברכת 'הגומל חסדים טובים'

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהעביר שנה מעניינו ועל החסדים הרבים והטובים שגמל עמנו, ויהי רצון שיגמל עמנו חסדים טובים היום ובכל יום.

הזהר הק' (וילף רפה ב) מפליג מאד בחמרת עוון עניית אמן שלא בכונה, וכותב שמי שאינו מכוון בעניית אמן על ברכה, עליו הפתוב אומר (שמואל א ל): "ובזי יקלו". כדי שלא להכשל בעניית אמן ללא פונה תקון המקב' האלקי רבי מאיר פופרש (אור צדיקים' תקון התפלה אות נב) תפלה מיחדת לאמרה בכל בקר לפני התפלה:

"רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאני בשר ודם ואין בי כח לכוון פונת אמן פראוי, ובכך יהי רצון מלפניך שתהא עולה פונת אמן שלי עם פונת אמן מאותם השרידים היודעים לכוון פונת עניית אמן פראוי."

חייב נשים בתפלת מוסף

"ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקד אתם ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם; זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל" (ל יב-ג)

שם כ ב, ע"פ תוספות שם ד"ה בתפלה) מבאר, שאף על פי שמצות התפלה תלויה בזמן, הואיל ותפלה מהותה בקשת רחמים, ואין נשים זקוקות לרחמים, לפיכך הן חייבות בתפלה כאנשים, ואין נפטרות ממנה כשאר מצוות עשה התלויות בזמן. אכן, טעם זה נכון בנוגע לתפלות היומיות הרגילות שבימות החל הן כוללות בתוכן ברכות בקשה. ואולם לגבי תפלת מוסף, שנתקנה כנגד קרבנות המוספים, ואין מהותה רחמים, שהרי אף בימות החל אין היא כוללת ברכות בקשה, אין שיה טעם זה, ואם כן יש לפטור מן המנה כשאר מצוות עשה התלויות בזמן (ראה רבנו יונה ברכות יג א בדה"ר).

ואולם בספר 'מגן גבורים' דוחה אף סברה זו, שכן מהירושלימי (ברכות דו, וראה רא"ש ברכות ג יח) משמע, שבזמן הקדמונים בתפלת מוסף הנאמרת בימי החל, היו מתפללים תפלת שמונה עשרה כבשאר התפלות, והיו מוסיפים בה ברכה להזכרת קרבן מוסף. ומכאן עולה שכשנתקנה תפלת מוסף אף נשים היו חייבות בה, הואיל ונכללה בה בקשת רחמים כבשאר תפלות. לפיכך, אף שכינים אנו מתפללים בתפלת מוסף רק שבע ברכות, לא פקע חיובן.

הגהות רע"א או"ח קו ב; שו"ת 'עמודי אור'; ז; 'מגן גבורים' אף הפגן ד

בזמן שבית המקדש היה קיים, היה כל איש מישראל מצווה לתת מחצית השקל. בכסף שנוסף היו משתמשים לקניית קרבנות צבור, כגון קרבן התמיד, מוספי השבתות והמועדים, ודברים נוספים הקשורים לעבודת הקרבנות (רמב"ם שקלים ה א).

חובת נתינת מחצית השקל נהגה באנשים ולא בנשים, שכן דרשו מהכתוב: "ונתנו איש כפר נפשו" - "איש" ולא אשה (שקלים א ג, רע"ב שם). מדין זה מוכיח רבי עקיבא איגר שאין לנשים חלק בקרבנות הצבור, וממילא הן פטורות אף מתפלת המוסף שנתקנה כנגד קרבנות המוספים, שהם קרבן צבור.

ואולם רבי יחיאל העליר, בעל 'עמודי אור', חולק על סברא זו וטוען שאף שפטרה התורה את הנשים מלתת מחצית השקל, אין להסיק מכך שאין להן חלק בקרבנות צבור. ואדרבה, מסתבר לומר שאף שנופטרו משלום עבוד קרבנות אלו, מפל מקום הן מתכפרות בהן, וממילא חייבות הן מן הדין בתפלת מוסף. וכפי שמצינו לגבי פר החטאת שהקריב כהן גדול ביום הכפורים שעל אף שקנאו כהן גדול משלו, היה מכפר על כל אהיו הכהנים (ראה רמב"ם עבודת יום הכפורים ה יג).

אמנם להלכה למעשה מסכים העמודי אור' שנשים פטורות מתפלת מוסף, מכח סברא המזכרת בצ"ח (ברכות כו א): בגמרא

שערי גן עדן

ענית אמן במשנת בעל ההלוא

גם הטף צריכים להתייבב לתפלה

המגיד מסטנוב דרש את הפסוק (דברים כ טו): "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם" על תפלה, שהרי "התייבבות" משמעותה תפלה, ככתוב (שמואל א א כה): "אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל ה'". ומורה לנו התורה: תפלתכם "לפני ה' אלקיכם" - בבית הכנסת שהוא מקום השראת השכינה - צריכה להיות במעמד "כל איש ישראל", ואפלו "טפכם". השתתפותם של צעירי הצאן בתפלה כה חשובה, עד שראוי אף לאחר את זמן התפלה לשם כך, "וכמו שאמרו בשם הגאון הקסיד מוהר"ר יוסף הוליס ז"ל [רבה של טיסמיניץ] שהיה מאחר להתפלל בבית הכנסת כדי שביבאו קטני ישראל לענות 'יהא שמייה רבא' וקדשה ואמן" (גני יוסף נצבים).

ה'גני יוסף' כ"ב באדר תק"ן

רבי יוסף בלון נולד בשנת תפ"ד לאביו רבי אברהם. כבר בצעירותו נודע בגדלותו וצדקותו, וכפי שמעיד רבה של ברוד, רבי מאיר קריסטיאנופולר בעל יד המאיר, בהסכמתו לספרו 'גני יוסף', ואלו דבריו: "בצעירותו למד רבי יוסף תורה מפי זקני רבי יחזקאל, וזכרני שתמיד היה משבח את מדותיו של רבי יוסף ואת גדלותו בתורה וביראה".

ציון ה'גני יוסף' בסטנוב שבאוקראינה

רבי יוסף נמנה עם גדולי תלמידיו של המגיד ממזריטש והסתופף אף בצלו של המגיד מזלוטשוב. בספרו 'גני יוסף' מובאים יסודות החסידות כפי שקבלם מרבותיו הגדולים. גאונותו וגדלותו בתורה באו לידי ביטוי בחלקו השני של הספר המכיל את חדושי על הש"ס.

רבי יוסף כהן כרבה של אלעסק וכו"ף ימיו עבר לעיר סטנוב, שם כהן כמגיד מישרים. על גדלותו הרבה מעיד רבה המפרסם של סטנוב באותם ימים, רבי אלכסנדר סנדר מרגליות, בהסכמתו לספרו: "בעת שהיה מגיד מישרים כמה שנים פה בסטנוב ראיתי גדל חסידותו, פרישותו וענותנותו, ולא מש מתוך האהל של תורה, לא פסק פומיה מגרסא, עסק בתורה לשם שמים, והיה משים לילות כימים".

בעל הגני יוסף הסתלק לשמי רום בשנת הסי' לחי' בכ"ב באדר תק"ן, ומנוחתו כבוד בסטנוב.